

Postpolityka, postprawda, populizm. Definiowanie(nie)oczywistych pojęć

Zaproszenie do publikacji w monografii naukowej

Szanowni Państwo,

zapraszam do udziału w nowym przedsięwzięciu wydawniczym. Autorzy dostarczonych tekstów nie ponoszą opłat związanych z publikacją. Po wydaniu książki otrzymają jeden egzemplarz autorski. Monografia zostanie opublikowana na przełomie 2022/2023 roku w jednym z wydawnictw, znajdujących się na liście ministerialnej. Szczegółowe wymogi edytorskie znajdują się poniżej.

Termin przyjmowania propozycji wydawniczych: **15.03.2022**. Termin nadesłania gotowego tekstu: **30.06.2022**. Propozycje tekstów/artykułów proszę nadsyłać na adres: mar_sokolowski@op.pl

W połowie lat siedemdziesiątych XX wieku ówczesny kanclerz Niemiec Willy Brand przestrzegal, iż Europie Zachodniej pozostało tylko dwadzieścia albo trzydzieści lat demokracji „potem zatonie, bez silnika i steru, w otaczającym ją morzu dyktatury”. Tak się nie stało, lecz trzecia dekada XXI wieku jest czasem wzrostu znaczenia ruchów politycznych, określanych populistycznymi, których liderzy przedstawiają swoje kraje jako „upadłe”, w „ruinie”, wymagające natychmiastowej naprawy, którą może zapewnić tylko silny przywódca, który szarpnie krajem do tyłu, aby „znowu był wielki”. Ruchom tym paradoksalnie sprzyja narracja szerzona przez wielu spośród ich najbardziej zagorzałych przeciwników, zgodnie z którą demokratyczne instytucje zawiodły i świat pogrąży się w coraz większym kryzysie.

Zastanówmy się i spróbujmy dać odpowiedź, jak to się stało, że od lat sześćdziesiątych XX wieku zaufanie do demokracji dramatycznie spadło i współcześnie karierę robią populistyczne ruchy, mające charakter plemienny, a nie kosmopolityczny, autorytarny, a nie demokratyczny? Pogardzają ekspertami, zamiast szanować wiedzę, nienawidzą wszelkich „elit” i autorytetów naukowych, głosząc pogardę dla rozumu, przyjmując na wiarę „alternatywne fakty”, irracjonalnie negując antropogeniczne zmiany klimatu, bezpieczeństwo szczepionek, będąc wyznawcami teorii spiskowych. Media, publicyści, komentatorzy, dziennikarze zawiedli czy też dali się zaprzęgnąć do pracy w propagandowych młynach?

Amerykański prawnik Dan Kahan w swojej analizie funkcjonowania rozumu w sferze publicznej dowodzi, że pewne przekonania stały się symbolami przynależności kulturowej i ludzie te przekonania potwierdzają lub negują, aby wyrazić nie to, co wiedzą, lecz kim są. I chętnie to podkreślają w mediach społecznościowych. Dlatego ich zaangażowanie w politykę przypomina sportowe kibicowanie: szukają i przyswajają tylko takie wiadomości medialne, które sprawiają, że ich „kibicowanie” stanie się przyjemniejsze, a nie, że ich opinie staną się bardziej zgodne z rzeczywistością. Co powoduje, że „alternatywne fakty” – *fake news* tak łatwo przenikają do opinii publicznej, coraz bardziej spolaryzowanej w czasach postpolityki, ofensywy ideologii „zagrożenia” wartości, „cnót niewieścich”, wszelkiego typu radykalizmów. Politycy skrajnej prawicy są święcie przekonani o słuszności swojej sprawy a zarazem niecznych zamiarach i tajnych knowaniach rywali (nie traktując ich jak przeciwników politycznych, lecz wrogów), dlatego też ze zdojoną siłą osłabiają instytucje demokracji w celu osiągnięcia własnych celów. Nastąpiła erozja mechanizmów deliberacji demokratycznej, która sprawiła, że wielu obywateli, w tym młodzi wyborcy (również w Polsce), postrzega ustrój demokratyczny jako dysfunkcyjny, nabierając do niego sceptycznego stosunku.

Jak postuluje w swojej książce *Nowe Oświecenie. Argumenty za rozumem, nauką, humanizmem i postępem* psycholog Steven Pinker, profesor Uniwersytetu Harvarda, nie koncentrujemy się jednak na krzykliwych nagłówkach mediów i różnego typu „proroctwach”, które wydobywają z nas najgorsze skrzywienia poznawcze. Z tego powodu proponuje „odesłać na emeryturę” frazes, że żyjemy w „epoce postprawdy”, chyba że potrafimy za każdym razem wypowiadać te słowa tonem miazdzącej ironii. W jego opinii „Termin ten jest szkodliwy, ponieważ powinniśmy się pogodzić z propagandą i kłamstwami i zwalczać je tą samą bronią. Nie żyjemy w epoce postprawdy. Kłamliwość, naginanie faktów, teorie spiskowe, niestworzone urojenia i szaleństwo tłumów są tak stare jak nasz gatunek (...). W tej samej dekadzie, w której karierę zrobił koncertowy łgarz Trump i jego skonfliktowani z rzeczywistością zwolennicy, pojawił się również nowy etos weryfikacji faktów” (Pinker, 2018, s.439)”.

Spróbujmy opisać, na nowo zdefiniować wspomniane procesy, stawiając je w świetle nauki, nie ideologii. Obnażyć system zorganizowanej dezinformacji i propagandy. Utożsamiając się z przesłaniem reżysera Adama McKaya, twórcy apokaliptycznej komedii „Nie patrz w górę”, wyprodukowanej przez Netflix, przynoszącej opis patologicznych mechanizmów współczesnych demokracji, że jednak trzeba, warto bez uprzedzeń „spojrzeć w górę”, pomimo ryzyka, że każdy będzie patrzył w zupełnie inną stronę, a politycy i sprzyjające im media przekonywać będą, że góra to tak naprawdę dół.

Zapraszam do współpracy.

Prof. zw. dr hab. Marek Sokołowski

Katedra Socjologii, Instytut Nauk Politycznych
Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie

Autorzy dostarczonych tekstów nie ponoszą żadnych opłat wydawniczych.
Po wydaniu książki otrzymają jeden egzemplarz autorski.

WYMOGI EDYTORSKIE:

1. na początku tekstu (lewy górny róg) imię i nazwisko. Natomiast tytuł naukowy/zawodowy, afiliację i adres e-mail podajemy jako przypis Nr 1. **Przykład:** Jan KOWALSKI¹
2. tytuł artykułu w podstawowym języku artykułu oraz w języku angielskim
4. format pliku: doc, docx
5. typ i wielkość czcionki – Times New Roman CE, 12
6. odstęp między wierszami – 1,5
7. marginesy – 2,5 cm
8. wcięcie akapitowe – 1,25 cm
9. rodzaj przypisów – dolne, numerowane cyframi arabskimi, czcionka Times New Roman 10 pkt., interlinia 1,0 pkt
10. wyrównanie – tekst wyjustowany (dotyczy również przypisów)

¹ Dr Jan Kowalski, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, e-mail: janek11@wp.pl

11. objętość tekstu – min. 21 tysięcy znaków (znaki ze spacjami).
12. Prosimy nie stosować
12. bibliografia na końcu tekstu

Przypisy:

1. Przypis odnoszący się do kilku źródeł – oddzielamy średnikiem.
2. Obowiązujące skróty: **wyd.** – wydawnictwo; **red.** – redakcja; **por.** – porównaj; **zob.** – zobacz; **op. cit.**, – dzieło cytowane.

Zasady konstrukcji przypisów

1. Wskazując pracę po raz pierwszy stosuje się zapis:

¹ M. Śnieżyński, *Zarys dydaktyki dialogu*, Kraków 2007, s. 45-46.

2. Wskazując tę sama pracę po raz drugi można zastosować następujące zapisy:

² *Ibidem*, s. 45-46.

Zapis taki stosuje się, gdy następuje odwołanie do pracy cytowanej bezpośrednio w poprzednim przypisie.

³ M. Śnieżyński, *op. cit.*, s. 45.

Zapis *op. cit.* oznacza opus citatum, tj. dzieło cytowane, stąd można go też podać w formie *dz. cyt.* Stosuje się go w przypadku cytowania pracy autora, która była wcześniej wymieniona.

⁴ M. Śnieżyński, *Zarys dydaktyki...*, s. 46.

3. W odniesieniu do artykułów zawartych w książkach:

⁵ J. Mariański, *Modernizacja społeczna a religia*, w: *Globalny i lokalny wymiar religii. Polska w kontekście europejskim*, red. I. Borowik, A. Górny, W. Świątkiewicz, Kraków 2016, s. 19.

4. W odniesieniu do artykułów zawartych w czasopismach:

⁶ A. Dańczak, *Ewolucjonizm. Na rzecz racjonalności w nauczaniu*, „Katecheta” (2010) nr 2, s. 6-7.

⁷ B. Dobrzyńska, *Rozumienie pojęć u dzieci w wieku przedszkolnym*, „Pedagogia Christiana” 19 (2007) nr 3, s. 87-88.

5. W odniesieniu do artykułów zawartych w gazetach:

⁸ A. Chodubski, *Zapomniany polski Nobel*, „Przegląd Tygodniowy”, nr 12 (51), z dn. 20.03.1983 r., s. 15.

6. W odniesieniu do haseł zawartych w encyklopediach lub słownikach:

⁹ J. Bartmiński, *Jaselka*, w: *Encyklopedia katolicka*, tom VII, red. S. Wielgus, Lublin 2007, s. 1059-1060.

¹⁰ *Metody statystyczne*, w: *Mały słownik pedagogiczny*, red. W. Okoń, Warszawa 2006, s. 235.

¹¹ *Impresario*, w: *Słownik Wyrazów Obcych*, red. E. Sobul, Warszawa 2002, s. 466.

7. W przypadku powoływania się na źródła internetowe, proszę podać datę dostępu do danej strony internetowej. Format zapisu:

¹² A. Mucha, *Godło*, <http://www.ksm.org.pl/site134>, [dostęp: 08.02.2018].

8. W odniesieniu do archiwaliów. Po raz pierwszy podaje się pełny opis bibliograficzny; można jednak zaznaczyć w nim ustalenie skrótów, np.:

¹³ Archiwum Akt Nowych (dalej: AAN), zespół Ministerstwo Spraw Zagranicznych (dalej: MSZ), sygn. 9825, *Memorandum delegatów Towarzystwa Kolonizacyjnego* (dalej: *Memorandum...*), Montreal, 2 listopada 1929 r., s. 227-231.

¹⁴ AAN, MSZ, sygn. 9825, *Memorandum...*, s. 230.

9. W przypadku cytowania aktów prawnych:

¹⁴ *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli*, § 23 ust. 1 pkt 7, „Dziennik Ustaw” (2004) nr 207, poz. 2110.

¹⁵ *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania lekcji religii w szkołach publicznych*, art. 11, „Dziennik Ustaw” (1992) nr 36, poz. 155.

10. W przypadku cytowania wywiadów:

¹⁶ Wywiad z Janem Kowalskim przeprowadzony 09.10.2018 r.

Bibliografia

Pozycje bibliograficzne wpisujemy w porządku alfabetycznym, nie numerujemy.

Do artykułu należy dołączyć STRESZCZENIE w języku polskim i angielskim (do 1000 znaków) i słowa kluczowe (5-8).